

מועד קטן יג: (תחילת הפרק) עד יד: (2 שורות מלמטה)

ביאורים

הפרק שלנו עוסק בדיני אבלות, ולכן יש רבים הנמנעים מללמוד מסכת זו או ללומדה אחרונה. כנגד זה כתב בספר חסידים (רסא): "אהוב לך את המצוה הדומה למת מצוה שאין לה עוסקים כגון שתראה מצוה בזויה או תורה שאין לה עוסקים... ואם תראה שאין חוששין ללמוד מועד קטן ופרק מי שמתו אתה תלמדם ותקבל שכר גדול כנגד כולם כי הם דוגמת מת מצוה. אהוב אותן מסכתות ואותן הלכות שבני אדם אין רגילין בהם... ועתה למה אומרים שהיא סכנה לפי שכתוב ואל תקוץ בתוכחתו... אלא כך יעשה הרוצה ללמוד אותה יתפלל להקב"ה שלא יארע דבר רע וגם ילמדו הרב בחשאי לא יפרסם... לכן יעסוק בכל לבו... בלא קלות ראש". ובכנה"ג (י"ד רמה,ג) כתב שהקפידא היא רק כשלומד בישיבה אבל כשלומד בפנ"ע אין קפידא כלל. וודאי שאדם שלומד פרק זה כחלק מהסדר של הדף יומי - אינו צריך לחשוש. וזכות ההתמדה והקביעות יעמוד לו ולזרעו אחריו.

משנה

לאנשים הבאים מותר לכבס בחוה"מ

- הבא במועד ממדינת הים או מכלא.
- התירו לו נידוין במועד.
- התירו לו במועד את נדרו שלא לכבס.
- מטפחות הידים/הספרים/הספג.
- זבין, זבות, נדות, יולדות.
- כל העולין מטומאה לטהרה במועד.

לאנשים הבאים מותר לגלח בחוה"מ

- הבא במועד ממדינת הים או מכלא.
- התירו לו נידוין במועד.
- התירו לו במועד את נדרו שלא לגלח.
- הסתיימה נזירותו במועד.
- מצורע שסיים את טומאתו במועד.

הבא ממדינת הים במועד

- נסע לטיול:
- אסור לגלח ולכבס.
- נסע לחזר אחר מזונות:
- מותר לגלח ולכבס.
- נסע לעשות רווחים:
- משנתנו: מותר.
- ר"י (בברייתא): אסור.

טעם איסור גילוח ותספורת בחוה"מ: כדי 'להכריח' את האנשים לעשות זאת לפני המועד (וכך לא ייכנסו מנוולין לרגל).

גילוח שערו של קטן המצער אותו

נולד במועד: מותר.

נולד לפני המועד: לישנא קמא: אסור.
לישנא בתרא: מותר.

אדם שאבדה לו אבידה ערב הרגל (ולא היה לו פנאי):
אסור לגלח ולספר בחוה"מ.
(כיוון שהאנשים מסביבו לא יודעים זאת)

אומן שאבדה לו אבידה ערב הרגל (ולא היה לו פנאי):
ספק האם מותר לו לגלח ולכבס בחוה"מ.
(אמנם אנשים יודעים שלא היה לו פנאי אבל אולי זה לא מספיק ידוע)

הטעם: עשה של רבים [של שמחת הרגל] דוחה את העשה של יחיד [של האבלות].

אבל: לא נוהג אבלותו ברגל.

הוכחה: שלב א': בברייתא נאמר שדיני ברגל.
שלב ב': אנו יודעים שמי שלא מציית לפסק דין מנדין אותו.
מסקנה: נידוי נוהג ברגל.

מנודה: נוהג נידויו ברגל.

הוכחה: שלב א': בברייתא נאמר שצרת נהגת בכהן גדול.
שלב ב': עבור כהן גדול ימות השנה דינם כרגל.
מסקנה: נידוי נוהג ברגל.

מצורע: נוהג צרתו ברגל
(לא בא אל המחנה ולא מגלח).